

קוואפיס: בציפיה לברברים

למען המדינה! מצד שני, אחרי שהרי-טוריקה הלאומית הפכה לאימננטים שחור קים מבועים שהיו מקדם מרגשים, עשויה דווקא המלה, מדינה' להיות בעלת השפעה חזקה יותר מאשר, מולדת'...

סחנטיקה עברית הוא ספר הדן במילים המתפקות כהלכה, ובאחרות ששימושן מוטעה. אין המחבר, שניחן בהומור רב, חוסך מהקורא מונות מגוחכות. תוך שהוא מעיר הערות בנוסח: "כאשר בעוד כמה אלפי שנים יחפרו ארכיאולוגים את השכי-כות של, התרבות הישראלית החדשה' מן המאה ה-1 לספירת הנוצרים, ימצאו שהשם גברים' נכתב על גבי לחיות מחומרים שונים ככניסת אולמות שמוקנהם מעי-דים עליהם שהם חדרו נוחות, ועל פי זה



יבצעו כי פירוש המלה, גברים' היה, חדר נוחות'...

אין פרופ' צרפתי חוסך ניתוחיו מהסיפ-רות העיברית החדשה, ובצד עליבות ודלות לשונו של אפרים קישון הוא ממחיש את עשרו הלשוני-תיאורי של ש"י עגנון. הוא גם מלגלג על לשונו של סגן ראש-הממשלה, יגאל דיין, הכותב בסיפורו חצור: "חומה בעובי כזה היתה מיכשול רציני לפני המעטים שעוד נותר, אחר ההעפלה — תחת אש הממשרת מעל... על תיאור זה כותב צרפתי: "אש' הוא כתיב מנומק לקליעים של כלי הרירה שלנו המעטים בכוח האש של אבק השריפה, אך אין הנמקה זו יפה לגבי החיילים ואבני הבליסטראצת של מגני מגידו הקדומה..." סיפורו של פרופ' צרפתי מרתק, ובכוחו לפתוח צוהר עבור הקוראים ניתוחי טכס-טים סמנטיים, הרואים אור חדשות לבק-רים בכיתב-יעת המתימרים להבהיר את נושא, "לשון הכתיבה" והופכים אותה ל, "לשון חרטומים". זהו ספר העוסק בהע-רכת ובאהבת הלשון העיברית, ובבחינת יכולת עמידתה במאה ה-20, בצד לשונות שספק אם יעמדו במבחן העתיד.

— למה אנחנו מצפים, לשם מה התאספנו בכפר? —

— מדוע מחזיקים בידיהם מקלות נהדרים

היום יבואו הכרברים.

מה פשר נרפיון שרד על אספת-המחוקקים?

מדוע הנכברים יושבים ואינם מחוקקים דבר?

פי היום יבואו הכרברים —

ומה קצע פחקי הנכברים?

פשהם יבואו יחוקקו את חקיהם.

מדוע השליט השקים לקום עם שחר?

מדוע ישב פשצר הגדול של העיר

על פס מלכות, בלב קדר, קתר על ראשו?

פי היום יבואו הכרברים

השליט מחפה בפשצר לקדם

בכרקה אח מנהיגם. אפלו הכין מגלת-קקף

ומנקש להניחה בקדו של המנהיג

קושר לו שם תארים רבים ותהלות.

פי היום יבואו הכרברים

השליט מחפה בפשצר לקדם

בכרקה אח מנהיגם. אפלו הכין מגלת-קקף

ומנקש להניחה בקדו של המנהיג

קושר לו שם תארים רבים ותהלות.

ושני הקונסולים שלנו והפרטורים

מדוע יצאו, עוטים שלמות של ארמון

על כפתיחותיהם וזהרות אבני אכטיס?

ומה פשר טבעותיהם של אומרגדים בותקים

— למה אקני-הנאזס אינם באים

כמו חמד לשאת דבריהם בכפר?

פי היום יבואו הכרברים

ונאומים פים משעממים את הכרברים.

אקל מדוע לפתע מתעוררת קהלה

וקמה הקלה (קל הפנים — הרצינו)

מדוע מתרוקים פה מהר רחובותינו, ככרוחנו?

ותלל שבים הכיתה נבוכים מאד-מאד?

עץ פי ירד הלילה והכרברים לא הגיעו

וקמה אנשים שקאו מן הגבול אמרו

ששוב אין ברברים מקיבי.

עקשו, בלא ברברים, מה נוכל לעשות?

האנשים הללו היו פתרון מסים

נוסח עברי: יורם ברונובסקי מתוך, "קונסטנטינוס קוואפיס / שירים" שראה אור בהוצאת, "ספרית פועלים", 121 עמ'.



קונסטנטינוס קוואפיס
שכיית חסדה של שירה מתורגמת

ההלניסטית, ואהבת הגברים שלו. שירי קוואפיס, הנטוידים נטייה להצטנחחות יתר מהבחינה הלשוני-נית והמושגיתם עז חסכנות מיי-לזית, מתורגמים לעיברית נקייה, נמודת שומן מיולדי. ברונובסקי, מצדיח? ההליך בתרגומו את עולמו המפוצל של קוואפיס בזוויית העי-רות עניינות, הצליח להפוך ספר זה, שבו ליקט ותירגם מחצית מי-שיריו המועדפים של המשורר, אחת משכונת-החמדה של השירה המתורגמת לעיברית בשנים הי-אחרונות.

קונסטנטינוס קוואפיס מחשובי המשוררים בני סוף המאה שעברה ומחצית המאה ה-20 (1863-1933), חי מרבית ימיו באלכסנדריה, שם שימש כפקיד במחלקה לעבודות ציבוריות של מצרים. במשך כ-50 שנות כתיבה הוא קיבץ 154 שירי, וחיבר עוד 62 שירים שקובצו רק אחרי מותו.

קוואפיס נחשב אחד מחזושי תרבות הייבית-המודרנית, הי-מושגית על תיחבורי דת, אמונה ודיעות. שיריו חצויים בין שתיים מאהכותיו, האהבה הכמעט-חילונית לדמויות שונות מתוך ההיסטוריה

נחן זך: "טלפלד - לכל ילד" * התערוכה הפוליטית שתהיה

במוזיאון ת"א * "פרוזה" והמענק שיוענק * "הבימה" כתיאטרון מקורי!

● בהמשך לסידרת הדגימות השיריות הפוליטיות-חברתיות שלו, פירסם המשורר נחן זך שיר תחת כותרת טלפלד — לכל ילד, אותו חיבר בעיקבות קביעותיו של אלוף בני פלד שאמר: "אני סבור שיש מחזאים, משוררים, זמרים, ציירים, סופרים, מורים, פרופסורים — שיש מישהו שעוזר להם ודואג שילכו בדרך הזאת (של היסט, המירקם המוראלי שיראלי)... בשירו מתחזה זך כסוכן סובייטי, בהתאם להגדרתו של פלד, ובין השורות בתוכנו הוא מצליח להצליח להציג את מחדלי התרבות הישראלית. החל מגבריאל מיקר ומנחם פרי וכלה במשה שמיר ● בין הספרים העומדים לראות אור החודש בהוצאת עם עובד, בולטים המהפכה הציונית מאת דויד ויטל, מחברות הוחב של דויד לסיני, ומיתקפתו של המחנך איוואן איליין' על הרפואה המודרנית, תחת הכותרת ניקמת הרפואה. ספר נוסף העומד לראות אור הוא סיפור השנתי של אהרון מגר, והפעם כותרתו עשהאל ● אוצרת אמנות ישראל במוזיאון תיאובי, שרה ברייטברג, עוסקת בימים אלה בהכנות אחרונות לתערוכה. אמן — חברה — אמן טוב — העומדת להיות מוצגת באולמי המוזיאון בחודש אוגוסט. התערוכה תעסוק באמנות ישראלית, שעסקה בהעברת מסר חברתי באמצעים אמנותיים. התערוכה מחולקת לשלושה עשורים. כאשר הראשון (שנות ה-50) עוסק באמנים שפעלו בהתאם למסורת הריאליזם הסוציאליסטי" כמו דני קרוואן, שמעון צבר, אברהם אופק, נפתלי צום ואחרים. תעשור השלישי בתערוכה יעסוק באמנים עכשוויים, וביניהם חניכי אסכולת בצלאל החדשה ● כאשר נשאל המחזאי האמריקאי אדוארד אלבי בדבר הסדריו עם הוליווד, השיב: "הם מתורכים אותי בכתיבת סרטים, משלמים לי ביד רחבה, ואז אינם מסרטים זאת. והיי יצירה בלתי-נראית" ● פקדי המועצה לתרבות-ולאמנות מצאו פתרון לסכך שאליו נקלעו. כאשר ביטלו את המענק לתרבות הסיפרות פרוזה בו נהגים לפרסם, מיטב הנוני-קונפורמיסטים בסיפרות הישראלית:

פניחם שדה, עמוס קינן, יותם ראובני, יונה וולך ואחרים. הפתרון שנמצא הוא רכישת גיליונות פרוזה בסכום של 75,000 ל"י לשנה, וחלוקתם בסיפריות בתי-הספר התיכוניים ● אחד מכינוסי הסופרים התמוהים ביותר נערך לפני כשבוע בבית-הסופר בירושלים, הביא להתנגשות מילולית חריפה חסרת-תקדים, בכינוס, שנועד ליצור מיסגרת לסופרים שמוצאם בארצות האיסלם, הגיעו לידי התנגשות גלויה נושאי דגל הלאומנות, כמו לב חקק (שלא הוזמן לכנס, ועורר מהומות מתוך הקהל). שנשא בהיסטוריה דברים בעלי נטייה גזענית מורחית. עיקר דבריו הופנה כלפי אמנון שמושי, שביטא השקפת-עולם שאותה כינה אחד מהנוכחים, טיגנון של, אוהל הדוד תום' בימי, הכוח השחור". הדמות הבולטת בין המשתתפים היתה זו של הסופר סמוי ביבאל, שטען כי אין מקום לכתיבה בעלת רקע ערתי, וכי על סופרים ממוצא מיוחלי להצטרף לכתיבה רצופה בהזעקה פוליטית" כלפי המתרחש בחברה הישראלית ● התיאטרון הלאומי הבימה ומנהלו האמנותי החדש, דויד לוין, עומדים להציג בעונה הבאה לא פחות מ-11 מחזות מקוריים, ביניהם מצבים, מחזה-נוספים היתה זו של הסופר סמוי ביבאל, המחזה של סיפור פשוט מאת ש"י עגנון, הקומונאריס מאת שבתאי טבת העוסק בקומונה מראשית המאה שבה חברו יחד דויד בן-גוריון ויצחק בן-צבי. בתוכנית גם טרילוגיה תיאטרונת מאת יהושע סובול, ימי בית קפלן, שייתכן כי תוצג במשך שלושה ערבים רצופים עבור רוכשי הכרטיסים. מחזה נוסף יהיה הלוויה חורפית מאת חנוך לוין. גם רפרטואר המחזות המתורגמים בולט בטעמו המעולה. אם יאשר חבר הנאמנים של התיאטרון את הרפרטואר המוצע על ידי דויד לוין, יש להניח שעידן חדש עומד להיפתח בפני הבימה והתיאטרון הישראלי כולו ● התצלול: עורך המדור מתנצל בפני הוצאת חסדה על שבסיקור על יספרי המדע הבידוני של איילן אסימוב, שכולם ראו אור בהוצאת חסדה. נשמטה רשימת הספרים ומתרגמיהם. עם ההוצאה סליחה.